

Obowiązek zgłaszania do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych stowarzyszeń

Komunikat nr 39 Ministerstwa Finansów dotyczący zgłaszania do CRBR informacji o beneficjentach rzeczywistych stowarzyszeń po 30 października 2021 r.

1. W wyniku zmiany przepisów ustawy AML, które weszły w życie z dniem 31 października 2021 r., podmiotami zobowiązanymi do przekazywania informacji do CRBR stały się stowarzyszenia podlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego.
2. W związku z pytaniami kierowanymi do Ministra Finansów zwracamy uwagę, że **stowarzyszenie jest podmiotem utworzonym w oparciu o** przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. **Prawo o stowarzyszeniach** (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261).
3. Art. 8 ust. 1 przywołanej w pkt 2 ustawy stanowi, iż **stowarzyszenie podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, o ile przepis ustawy nie stanowi inaczej**. Uproszczoną formą stowarzyszenia jest stowarzyszenie zwykłe, utworzone w oparciu o przepisy ww. ustawy, ale podlegające wpisowi do ewidencji stowarzyszeń zwykłych. Wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych nie jest tożsamy z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego. **Stowarzyszenia zwykłe**, jako niepodlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, **nie są objęte obowiązkiem zgłoszenia informacji do CRBR**.
4. Zwracamy również uwagę, że art. 58 pkt 12 ustawy AML, swoim zakresem obejmuje **wyłącznie stowarzyszenia** podlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, zatem **nie nakłada obowiązku** zgłoszenia informacji o beneficjentach rzeczywistych **na inne** niż stowarzyszenia **podmioty** podlegające wpisowi do „rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej”, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 112).
5. W szczególności „rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej” prowadzony przez KRS, choć potocznie bywa nazywany „rejestrem stowarzyszeń” (w tym również w formularzach sprawozdawczych Ministerstwa Sprawiedliwości <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/SprawozdaniaKRS> czy w wynikach w zakładce ‘Dane podmiotu’ w wyszukiwarce KRS <https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs/strona-glowna/index.html>), w rzeczywistości zawiera dane podmiotów o różnych formach prawnych, w szczególności:

- Stowarzyszeń
- Fundacji
- Organizacji rzemieślniczych
- Społeczno-zawodowych organizacji rolników
- Samorządu zawodowego innych przedsiębiorców
- Izb gospodarczych
- Związków zawodowych
- Organizacji pracodawców
- Stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych
- a także innych organizacji społecznych lub zawodowych

z których obowiązkiem zgłaszania informacji do CRBR na podstawie art. 58 pkt 12 ustawy AML objęte są wyłącznie **Stowarzyszenia** (a także – ale na podstawie art. 58 pkt 13 – Fundacje).

6. Zwracamy również uwagę, że zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw „Podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, któremu nie nadano NIP, składa zgłoszenie identyfikacyjne do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.” W związku z tym **stowarzyszenie, które nie może zgłosić informacji do CRBR z powodu braku numeru identyfikacji podatkowej NIP, znalazło się w tej sytuacji w wyniku niedopełnienia ustawowego obowiązku** polegającego na złożeniu zgłoszenia identyfikacyjnego do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

Informacje o obowiązku i potrzebie uzyskania NIP, są dla organizacji społecznych dostępne nie tylko w formie przepisów ustawy, ale również można je znaleźć w otwartych, dedykowanych źródłach, np. <https://poradnik.ngo.pl/nip>, gdzie można przeczytać: „Każde stowarzyszenie i fundacja musi mieć Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP). Nie ma tu znaczenia czy organizacja prowadzi działalność gospodarczą czy też to, że nie zatrudnia pracowników. NIP służy do identyfikacji podmiotów prowadzących działalność i musimy go mieć nawet, jeżeli dochody organizacji pochodzą tylko ze składek członkowskich lub przez jakiś czas nie mamy żadnych dochodów. Identyfikator podatkowy NIP jest potrzebny organizacji w kontaktach z różnymi urzędami i instytucjami (np. przy zakładaniu konta bankowego, przy wypełnianiu wniosku o dotację, przy podpisywaniu umów z różnymi kontrahentami). Każda nowo zarejestrowana w KRS organizacja otrzymuje numer NIP. Organizacje wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) uzyskują NIP automatycznie, bezpośrednio po zamieszczeniu w Centralnym Rejestrze Podmiotów – Krajowej Ewidencji Podatników (CRP KEP), danych przekazanych z KRS (...) Samodzielne zgłoszenie numeru NIP do KRS dotyczy organizacji, które zarejestrowały się w KRS przed 1 grudnia 2014 r.”

Przypominamy, że stowarzyszenia **wpisane do KRS przed dniem 31 października 2021 r.** mają obowiązek zgłosić beneficjentów rzeczywistych do CRBR najpóźniej **do 31 stycznia 2022 r.** – stąd też mają wystarczający czas na wypełnienie obowiązku związanego z uprzednim uzyskaniem NIP. Brak zgłoszenia informacji do CRBR w ww. terminie naraża stowarzyszenie na sankcję administracyjną w postaci kary pieniężnej.

7. Przypominamy również, że obowiązek zgłoszenia i aktualizacji informacji o beneficjentach rzeczywistych **dotyczy wszystkich podmiotów o formie prawnej - stowarzyszenie, podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego**, bez względu na indywidualne czynniki dotyczące funkcjonowania danego stowarzyszenia – np. to czy stowarzyszenie prowadzi działalność gospodarczą, dokonuje wyłącznie obrotu gotówkowego, faktycznie zawiesiło działalność (ale nie zostało wykreślone z KRS), itp. Brak zgłoszenia informacji do CRBR lub wymaganej aktualizacji danych naraża stowarzyszenie na sankcję administracyjną w postaci kary pieniężnej.

8. Ponadto, ze względu na kierowane do Ministra Finansów pytania, zwracamy również uwagę, że nie ma podstaw do rozszerzającej wykładni przepisów ustawy AML w zakresie obowiązku przekazywania danych do CRBR w przypadku związków stowarzyszeń. Nie można związku stowarzyszeń utożsamiać ze stowarzyszeniem. Stowarzyszenie jest tworzone na podstawie ww. art. 9 ustawy Prawo o stowarzyszeniach i jest co do zasady związkiem osób fizycznych. Związek stowarzyszeń jest tworzony na podstawie art. 22 ww. ustawy, jako związek osób prawnych (stowarzyszeń, ewentualnie innych osób prawnych). **Nie ma podstaw prawnych do dokonania zgłoszenia do CRBR związku stowarzyszeń.**

Zgłoszenie do CRBR składa się bezpłatnie w formie elektronicznej na stronie internetowej: <https://crbr.podatki.gov.pl/adcrbr/#/utworz-zgloszenie>

Źródło: <https://www.gov.pl/web/finanse/komunikat-nr-39-dotyczacy-zglaszania-do-crbr-informacji-o-beneficjentach-rzeczywistych-stowarzyszen-po-30-pazdziernika-2021-r>